

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/101374,Koszykowka-z-Fidelem.html>

Stopklatki z materiału filmowego zrealizowanego podczas oficjalnej wizyty Fidela Castro w Polsce, 9-10 czerwca 1972 r. Fot. z zasobu AIPN

ARTYKUŁ

Koszykówka z Fidelem

OKRES HISTORYCZNY

(1970-1980) Od Gdańska do Gdańska

Autor: KATARZYNA ADAMÓW 07.06.2023

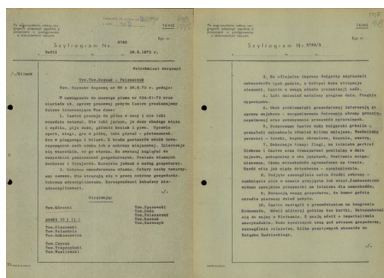
Pobył Fidela Castro w PRL stanowił prawdopodobnie najbarwniejszy epizod tego typu w historii lokalnej, komunistycznej dyplomacji. Chwilami wydawać się mogło, że przywódca wyspiarskiego kraju przybył nie z oficjalną wizytą, a turystyczną wycieczką. Nie wydano wspólnych komunikatów, nie podpisano umów. Rozegrano za to... mecz koszykówki z udziałem głowy kubańskiego

państwa.

6 czerwca 1972 r., międzynarodowy port lotniczy Okęcie ozdobiły flagi Kuby i Polski. Na frontonie zawisł transparent z napisami po hiszpańsku i polsku:

„Serdecznie witamy bohaterskiego przywódcę bratniego narodu kubańskiego”.

Punktualnie o godzinie 11 specjalny samolot linii *Cubana de Aviacion* wylądował na lotnisku. Na schodach trapu pojawił się *El Comandante Fidel Castro* w zielonooliwkowym mundurze polowym. Do samolotu podbiegły dzieci i wręczyły mu wiązanek białych i czerwonych kwiatów. Gościa przywitał I sekretarz KC PZPR Edward Gierek oraz premier PRL Piotr Jaroszewicz. Castro dokonał przeglądu wojska i po krótkim przemówieniu udał się do rezydencji przy ul. Parkowej.

**Szyfrogram z 26 maja 1972 r.
dotyczący przywyczażeń Fidela
Castro. Z zasobu AIPN**

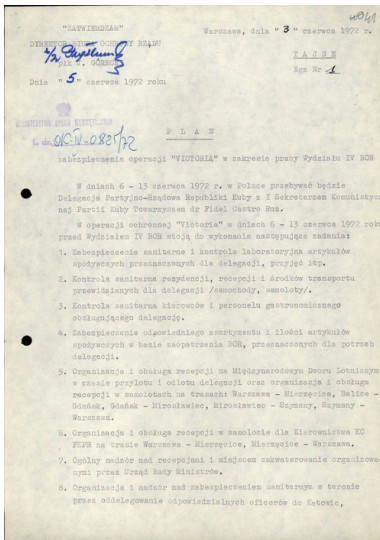
Malowanie trawy na zielono

Sprawa zabezpieczenia wizyty Castro otrzymała kryptonim „Victoria”. Do realizacji zadań, w samej tylko Warszawie, wytypowano blisko 4 tysiące funkcjonariuszy. Oprócz standardowych procedur (blokady ulic, kontrole patrolowe, obstawianie tras przejazdów itp.), dla zapewnienia bezpieczeństwa gości zaangażowano funkcjonariuszy operacyjnych. Przeprowadzano obserwację oraz rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze. Ze ścian lokali i bloków mieszkalnych znajdujących się na trasie przejazdu Castro usunięto tzw. napisy

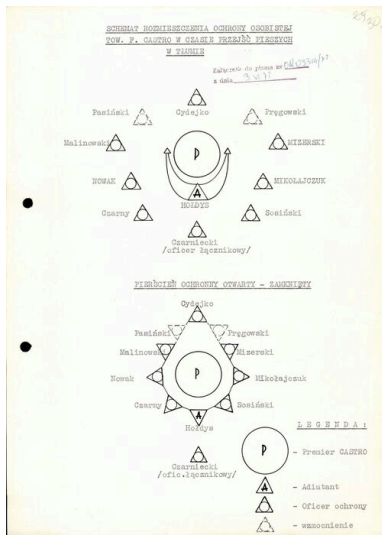
antypaństwowe.

Zabezpieczono miejsca zakwaterowania dziennikarzy i osób towarzyszących przed dostaniem się do środka osób niepożądanych, jak np. prostytutek czy handlarzy obcą walutą. W trakcie realizacji operacji wzmożono także kontrolę nad cudzoziemcami. Milicja miała „usuwać z widoku” osoby nietrzeźwe, żebraków, prostytutki czy handlarzy oraz przeprowadzać rozmowy z dozorcami i administratorami osiedli. Pracownikom państwowych instytucji i zakładów nakazano ustawienie się wzdłuż ulic na trasie przejazdu gościa. Dzieciom ściągniętym ze szkół wręczono chorągiewki i polecono machać nimi w kierunku konwojowanego samochodu.

Wydaje się jednak, że była też grupa, która uległa zwykłej ciekawości zobaczenia z bliska egzotycznego dyktatora z Kuby, a jeszcze inni przyszli przyciągnięci jego partyzancką legendą. Tak czy inaczej, na ulicach miast podczas wizyty Castro gromadziły się tłumy.

**Pierwsza strona planu
zabezpieczenia operacji
„Victoria” w zakresie pracy
Wydziału IV BOR z 3 czerwca
1972 r. Z zasobu AIPN**

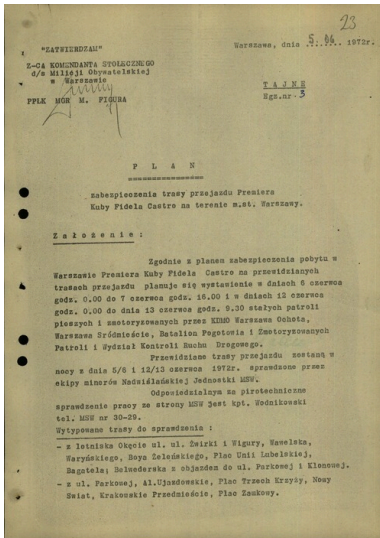
Schemat rozmieszczenia ochrony osobistej Fidela Castro w czasie przejść w tłumie. Z zasobu AIPN

Ping-pong o drugiej w nocy

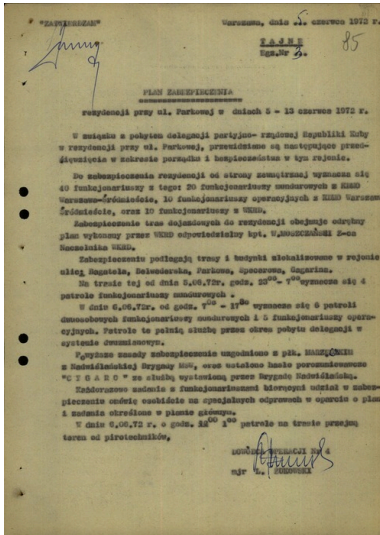
Castro miał zwyczaj fotografować się z przechodniami, handlarzami i robotnikami na ulicach miast. Zaczepiał gapiów, zagadywał dzieci, rozmawiał z przekupkami. To niekontrolowane zachowanie niejednokrotnie wprawiało w zakłopotanie obsługę wizyty. W sprawozdaniu z działań ochrony o kryptonimie „Victoria” z 4 lipca 1972 r. dowódca ochrony osobistej ppłk Roman Hołdys informował:

„Dużą uciążliwością była realizacja przez delegację własnego programu w porze nocnej, często do rana”.

Nocne spacery, eskapady po barach i klubach, wizyty u osób prywatnych, a nawet mecz ping-ponga o godzinie 2 w nocy – wszystko to nie stwarzało funkcjonariuszom ochrony osobistej warunków do odpoczynku. Castro zachowywał się dość swobodnie, nie przestrzegał terminów spotkań i planu wizyt.

Pierwsza strona planu zabezpieczenia trasy przejazdu Fidela Castro na terenie m. st. Warszawy z dnia 5 czerwca 1972 r. Z zasobu AIPN

Plan zabezpieczenia rezydencji przy ul. Parkowej w Warszawie z dnia 5 czerwca 1972 r. Z zasobu AIPN

ZESTAWIENIE
Sila wstypych do zabezpieczenia pobytu Fidel Kuby

Nazwa	OPRACZE					SILY					Razem					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
WZROD - Obrazowanie	50															50
WZROD - Obrazowanie	100															100
WZROD - Obrazowanie	200															200
WZROD - Obrazowanie	300															300
WZROD - Obrazowanie	400															400
WZROD - Obrazowanie	500															500
WZROD - Obrazowanie	600															600
WZROD - Obrazowanie	700															700
WZROD - Obrazowanie	800															800
WZROD - Obrazowanie	900															900
WZROD - Obrazowanie	1000															1000
WZROD - Obrazowanie	1100															1100
WZROD - Obrazowanie	1200															1200
WZROD - Obrazowanie	1300															1300
WZROD - Obrazowanie	1400															1400
WZROD - Obrazowanie	1500															1500
WZROD - Obrazowanie	1600															1600
WZROD - Obrazowanie	1700															1700
WZROD - Obrazowanie	1800															1800
WZROD - Obrazowanie	1900															1900
WZROD - Obrazowanie	2000															2000
WZROD - Obrazowanie	2100															2100
WZROD - Obrazowanie	2200															2200
WZROD - Obrazowanie	2300															2300
WZROD - Obrazowanie	2400															2400
WZROD - Obrazowanie	2500															2500
WZROD - Obrazowanie	2600															2600
WZROD - Obrazowanie	2700															2700
WZROD - Obrazowanie	2800															2800
WZROD - Obrazowanie	2900															2900
WZROD - Obrazowanie	3000															3000
WZROD - Obrazowanie	3100															3100
WZROD - Obrazowanie	3200															3200
WZROD - Obrazowanie	3300															3300
WZROD - Obrazowanie	3400															3400
WZROD - Obrazowanie	3500															3500
WZROD - Obrazowanie	3600															3600
WZROD - Obrazowanie	3700															3700
WZROD - Obrazowanie	3800															3800
WZROD - Obrazowanie	3900															3900
WZROD - Obrazowanie	4000															4000
WZROD - Obrazowanie	4100															4100
WZROD - Obrazowanie	4200															4200
WZROD - Obrazowanie	4300															4300
WZROD - Obrazowanie	4400															4400
WZROD - Obrazowanie	4500															4500
WZROD - Obrazowanie	4600															4600
WZROD - Obrazowanie	4700															4700
WZROD - Obrazowanie	4800															4800
WZROD - Obrazowanie	4900															4900
WZROD - Obrazowanie	5000															5000

WZROD

Zestawienie liczebne funkcjonariuszy delegowanych do zabezpieczenia pobytu Fidela Castro w Warszawie. Z zasobu AIPN

Koszykarz Comandante

Fidel Castro, jak wielu przywódców, lubił przebywać z młodymi ludźmi. To był pewnie jeden z powodów, dla których spotkał się z dziećmi w Szkole Podstawowej Nr 92 im. Che Guevary na warszawskim Żoliborzu i odwiedził miasteczko akademickie im. XX-lecia PRL (dzisiaj AGH) w Krakowie. Jak informowała prasa, rozbawiona młodzież machała w stronę dyktatora z okien akademików. Premier Kuby wymieniał uściski rąk ze studentami i rozdawał autografy. Na spotkaniu z młodzieżą akademicką wyraził uznanie dla „sprzyjających warunków jakie stworzyła Polska Ludowa dla studentów”. Na koniec wizyty udekorowano dyktatora tytułem „Honorowego studenta m. Krakowa”.

Nie jest do końca jasne, jak doszło do zorganizowania meczu koszykówki. Faktem jest natomiast to, że przebywając w Krakowie Fidel Castro założył dres i postanowił zagrać. Być może było to jedyne niezaplanowane, spontaniczne i zorganizowane pospiesznie wydarzenie w czasie jego wizyty w Polsce. Drużyna Wisły podzieliła się na dwa zespoły, a Castro dołączył do jednego z nich. Prasa podała, że dyktator rozegrał cały mecz, jego zespół wygrał 76:60, a on sam zdobył 21 punktów.

Oprócz Warszawy Fidel Castro odwiedził także Zagłębie Dąbrowskie i Górny Śląsk. Wizytował tereny byłego niemieckiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau, Kraków oraz Gdańsk. Zwiedził kombinat metalurgiczny w Nowej Hucie i stocznnię im. Lenina w Gdańsku. W każdym z tych miejsc Castro został obdarowany upominkiem.

Wizyta Fidela Castro przebiegała w cieniu moskiewskich rozmów Nixon-Breżniew i plotek o słabym zdrowiu dyktatora. W czasie ponad tygodniowej wizyty Castro nie podjęto żadnych działań w kierunku podpisania wzajemnych umów, nie wydano też wspólnego komunikatu.

**Stopklatki z materiału filmowego
zrealizowanego podczas oficjalnej
wizyty Fidela Castro w Polsce,
9-10 czerwca 1972 r. Fot. z
zasobu AIPN**

**Stopklatki z materiału filmowego
zrealizowanego podczas oficjalnej
wizyty Fidela Castro w Polsce,
9-10 czerwca 1972 r. Fot. z
zasobu AIPN**

**Stopklatki z materiału filmowego
zrealizowanego podczas oficjalnej
wizyty Fidela Castro w Polsce,
9-10 czerwca 1972 r. Fot. z
zasobu AIPN**

Stopklatki z materiału filmowego
zrealizowanego podczas oficjalnej
wizyty Fidela Castro w Polsce,
9-10 czerwca 1972 r. Fot. z
zasobu AIPN

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ